

LA SITUACIÓ DE L'HABITATGE A CATALUNYA

REHABILITACIÓ D'HABITATGES I BARRIS

Donant la paraula als agents implicats

Autores: **Mariona Alcaraz Corbella, Maria Olazabal i Alberdi**

Coordinació i redacció final: **David Balbás Alonso**

Traducció: **Maria Olazabal i Alberdi**

Realització: **juny de 2009 a febrer de 2010**

Modalitat: **ajuts per a la realització de projectes de recerca per a grups d'estudiants del Vicerectorat de Recerca i Innovació de la UPC**

Professor tutor: **Carles Llop i Torné**

Departament: **Urbanisme i Ordenació del Territori**

Centre: **Escola d'Arquitectura del Vallès**

Universitat: **Universitat Politècnica de Catalunya**

ÍNDEX	
1. INTRODUCCIÓ	2
2. ESTRUCTURA I DURADA DE LES ENTREVISTES	3
3. TRACTAMENT DE LES RESPOSTES	3
4. CONSENTIMENT DELS ENTREVISTATS	3
ANNEXES	
A. Taula resum preguntes i agents seleccionats	4
B. Esborrany del qüestionari d'entrevista	5

1. INTRODUCCIÓ

Segons dades de l'*Institut d'Estadística de Catalunya*, en el 2001 hi havia a Catalunya un total de 1.063.896 edificis destinats a habitatge familiar, dels quals aproximadament un 70% havia estat construït abans de 1981.

Aquest milió i escaig d'edificis donava lloc a 3.314.155 habitatges familiars, dels quals, aproximadament el 70% es destinaven a habitatge principal (2.315.856), un 16% a habitatge secundari-altres (5445.378) i un 14% es trobaven desocupats (452.921). Dels més de 3,3 milions d'habitatges familiars, en el 2001 s'iniciava la rehabilitació d'aproximadament el 0,015% (50.237). Una xifra ínfima tenint en compte l'antiguitat del parc edificat, i que contrasta amb els 67.794 habitatges que van iniciar la seva construcció en el mateix any (78.519 en el 2000 i 78.268 en el 1999). O en altres paraules, que durant anys, s'ha tendit a augmentar el stock edificat, en major mesura que a rehabilitat allò existent.

D'altra banda, en allò que fa referència al règim de tinença, del total d'habitatges principals (més de 2,3 milions), el 79% eren de propietat, el 17% de lloguer i el 4% sota altres règims. Xifres que divergeixen respecte a les d'altres països europeus, on les de lloguer tenen un pes més gran.

A partir d'aquestes i d'altres dades, podem plantejar com a premissa inicial que la rehabilitació d'habitatges i barris guarda una estreta relació amb qüestions capitals per a la societat contemporània, com pot ser l'accés a l'habitatge, la qualitat d'aquest i les preocupacions sostenibilistes –enteses en un sentit ampli que inclogui les vessants econòmiques, socials i ambientals-. Aquesta premissa inicial sembla difícilment rebatible; essent precís que la present i posteriors investigacions aclareixin i intentin caracteritzar i quantificar les esmentades relacions, aportant inclús estratègies per a la intervenció en casos concrets.

En canvi, i tal i com s'ha assenyalat en diverses ocasions¹, un dels problemes a l'hora d'abordar investigacions en matèria d'habitatge és la diversitat d'agents implicats; de les seves visions, preconcebudes i accions respecte a la qüestió –en ocasions contraposades-; la variabilitat d'aquestes durant el temps –en alguns casos, bastant ràpida-; així com un cert desconeixement mutu.

La present investigació pretén realitzar una primera exploració, des d'una perspectiva sistèmica, sobre l'estat actual de la rehabilitació d'habitatges i barris en l'àmbit català que contribueixi a la definició dels aspectes clau de la qüestió i de les relacions entre ells. En essència, es tractaria de buscar respostes a la pregunta «*Com es relacionen els discursos dels agents implicats a la rehabilitació de barris i habitatges a Catalunya?*». Per a això, s'empraran tres fonts:

- a) Revisió bibliogràfica del catàleg UPC.
- b) Revisió de fonts d'internet.
- c) Entrevistes a alguns dels agents, seleccionats per la seva rellevància, segons criteris que es detallaran a l'*apartat 3.1*.

Un segon propòsit a destacar seria l'obtenció d'un llistat d'exemples, bones pràctiques i casos d'estudi que permetessin aprofundir a la investigació a una següent fase.

Per últim, un tercer objectiu seria integrar i explicar les dades compilades, així com les conclusions obtingudes, de forma operativa, mitjançant de les eines informàtiques creades pel projecte global *La situació de l'habitatge a Catalunya*¹. Aquest projecte d'investigació es va iniciar a finals de 2007, i ha comptat amb la col·laboració de professors tutors com en Josep Maria Vilanova, l'Antoni Millán o l'Alberto Altés, així com rebut diverses beques i ajuts per part del *Ministeri d'Educació i Ciència* i la *Universitat Politècnica de Catalunya*.

2. ESTRUCTURA I DURADA DE LES ENTREVISTES

Es realitzaran entre 20 i 25 entrevistes a agents seleccionats, que poden classificar-se en 4 grans categories:

- Professors universitaris, investigadors i experts en les àrees d'arquitectura i urbanisme sociologia, economia i dret.
- Membres de l'administració pública catalana.
- Professionals del sector (agents immobiliaris, constructors, promotors, bancs i caixes d'estalvis)
- Ciutadania (associacions d'usuaris i veïns, moviments socials, implicats en processos de participació veïnal).

Cada entrevista s'estructura de la següent manera:

- 6 preguntes introductòries (comuns a tots els entrevistats). Preguntes d'interès general que pretenen conèixer millor la relació de l'entrevistat amb el tema, introduir alguns aspectes i permetre-li que assenyali alguns exemples als que pugui referir-se en el transcurs de l'entrevista.
- 4-6 preguntes específiques (disciplinàries). Preguntes referides a l'àrea de treball/coneixement específics de l'entrevistat.
- 2-3 preguntes específiques (interdisciplinàries). Preguntes que intenten abordar qüestions que tradicionalment queden fora de l'àrea de treball/coneixement de l'entrevistat per intentar aflorar noves visions i enfocaments útils a l'hora de reconsiderar aquestes qüestions.
- 3 preguntes de tancament (comunes a tots els entrevistats). Preguntes que intenten permetre l'aportació de temes i suggeriments no expressades anteriorment.

La llista preliminar de preguntes i agents seleccionats pot trobar-se a l'annex A.

La durada estimada de cada entrevista oscil·la entre els 45 i els 75 minuts.

3. TRACTAMENT DE LES RESPOSTES

Les entrevistes seran gravades i transcrites per poder facilitar un tractament més fidel de les respostes de cada entrevistat.

S'enviarà via mail a cada entrevistat la transcripció i l'àudio de l'entrevista, per a que pugui eliminar, comentar o modificar aquelles parts que consideri necessàries.

L'entrevistat disposarà de 3 setmanes des de la data d'enviament per realitzar els canvis que estimi oportuns. S'entén que, de no expressar cap objecció durant aquest període, l'entrevistat autoritza la publicació (en format paper i/o digital) de la transcripció i de l'àudio de l'entrevista realitzada.

4. CONSENTIMENT DELS ENTREVISTATS

Els entrevistats accepten participar a la investigació descrita al present document i per això signen a continuació, entregant-se copia d'aquest document.

Nom de l'entrevistat:

e-mail en el que desitja rebre la informació relacionada amb l'estudi:

Data:

Signatura de l'entrevistat

Signatura de l'entrevistador

